

Eyyüb Sultan Hazretleri

Peygamberimizin (sallallahü aleyhi ve sellem) mihmandârı, Eshâb-ı Kirâm'ın büyüklerinden. Ensârdandır. Türkiye'de "Eyyüb Sultân" olarak tanınır. Asıl ismi Halid bin Zeyd'dir.

Resûlullah efendimiz, hicret-i Nebevi tamamlanıp Medine'yi teşrif ettiklerinde yolun iki tarafını dolduranlar "Resûlullah geldi! Resûlullah geldi!" deyip, sevinç gözyaşları döküyorlardı. Medine uluları Peygamberimizin devesi Kusva'nın yularına sarılarak: "Yâ Resûlallah, bize buyurunuz! Size yabancı olmayan, hürmet eden, düşmanlarınızla mücadeleye gücü yeten ailemizde misafir olunuz!" diyorlardı. Resûlullah da "Deveyi kendi haline bırakınız. Çünkü, o memurdur. Emir olunduğu yere gider; ona yol veriniz!" diye onlara teşekkür ediyordu. Onlar da deveyi bırakıyorlardı. Deve, sonunda Neccâroğulları yurduna gelip çöktü. Peygamberimiz, "Akrabamız evlerinden hangisinin evi daha yakındır?" diye sorunca Neccâroğullarından Ebû Eyyüb-i Ensârî: "Yâ Nebîyyallah! Benim evim yakındır, işte şu evim, bu da kapı", diye göstererek Resûlullahı evine davet etti. Peygamberimiz (sallallahü aleyhi ve sellem) Ebû Eyyüb-i Ensârî hazretlerinin evinde Mescid-i Nebevî, hücreler ve odalar bitinceye kadar kaldı. Ebû Eyyüb-i Ensârî, O'nun gece bekçiliğini ve muhafızlığını yaptı. Kendisi, hanımı Ümmü Eyyüb Fâtıma ve annesi Hind (radiyallahu anha) gece-gündüz, Resûlullah'a (sallallahü aleyhi ve sellem) hizmet ettiler. Böylece Mihmandârlık makamı, Hazret-i Âdem'den (aleyhisselâm) kıyâmet gününe kadar, hiç kimseye nasip olmayan bir şeref, Ebû Eyyüb-i Ensârî hazretlerine nasip ve ihsan olundu. Evlerinde, şahıslarına pek çok hadîs-i şerîf söylenmiştir. Hazret-i Ebû Eyyüb, yedi ay Allahü teâlânın Resûlüne ev sahipliği yaptı.

Hazreti Ebû Eyyüb, dört halife devrini de idrak ederek nihâyet Hazreti Muâviye'nin İstanbul fethi için teşkil ettiği orduya da yetişmiştir. Resûlullahın (aleyhisselâm) İstanbul fethi için verdiği müjdeyi kalbinin derinliğinde bir sır gibi saklıyordu. Yaşı ilerlemesine rağmen bu müjdeye kavuşma şerefi ve heyecanı dolu idi. Hicretin ellinci (m. 670) senesinde Mısır'a gelerek bizzat katıldığı bu ordu ile İstanbul önlerine kadar gelen Hazreti Ebû Eyyüb-i Ensârî, çarpışmalar sırasında hastalandı ve yatağa düştü. Hasta yatağından harbin seyrini takip ediyor ve bir an önce iyileşip, savaşmayı arzuluyordu. Ordu kumandanı Yezîd bin Muâviye kendisini bizzat gelip ziyâret etti. İyi olması temennisinde bulundu. Yezîd'in ziyâretinden memnun olan Ebû Eyyüb-i Ensârî ecelinin yaklaştığını hissederek, Peygamber efendimizin şu hadîs-i şerîfini rivâyet ederek "Kostantiniyye'de kalenin yanında bir recul-i sâlih defn olunacaktır" vasiyyette bulundu: "Şayet burada vefât edersem, cenâzemi hemen defn etmeyin. Ordunun gidebileceği yerin en ileri noktasına kadar götürün ve beni oraya defn edin." Mihmandâr-ı Nebevî, demek ki, manevî olarak defn edileceği yeri görmüş ve müslümanların hayâli olan İstanbul fethine bir adım daha yakınlaşmak istemişti. Gerçekten bir müddet sonra Hazreti Ebû Eyyüb-i Ensârî rûhunu Rahmân'a teslim eyledi. Vasiyyeti üzerine askerler nâşını elleri üzerinde ordunun vardığı en uç noktaya taşıdılar. Tekbir ve duâlarla defn ettiler.

Hazreti Ebû Eyyüb-i Ensârî sağlığında göremediği o fethi vefâtından sonra kabrinden temaşa etmek istemişti. Bu bakımdan İstanbul'un manevî fâtihi olarak kabûl edilen Ebû Eyyüb-i Ensârî, bu toprakları asırlardır şereflendirmiş ve nurlandırmıştır. Onun defn edilmesinden sonra ordu kumandanı Yezîd, mezarına bir zarar gelmemesi için, Bizans Kayserine bir elçi gönderdi. Orada yatanın Peygamber Mihmandarı olduğunu ve Ona gelecek en küçük bir zararın, İslâm dünyâsında bulunan bütün kiliselerin yıkılıp yerle bir olmasına sebep olacağını ihtar etti. Gerek bu tehdit, gerekse Hazreti Peygamberin büyük Sahâbîsi olması sebebiyle, Hıristiyanlar onun mezarına zarar verememiş, hattâ müslümanlar gibi onun mezarını ziyâret ederek manevî yardımını dilemişlerdir. Zamanla o mezarda yatan zâtın hüviyeti Bizanslılarca unutulmuş, fakat manevî havası sonraki asırlarda da devam etmiştir.

Bundan sonra İstanbul üzerine daha pek çok sefer tertip edilmiştir. Ancak her defasında muhkem kalelerle korunan şehir feth edilememiş, bu şeref Osmanlı Padişahı Fâtih Sultan Mehmed Hân ve askerlerine nasip olmuştur. Osmanlı Sultanı Fâtih Sultan Mehmed Hân (1429-1481) İstanbul'un fethini gerçekleştirdikten sonra devrin büyük âlim ve gönül sultanlarından Akşemseddîn hazretlerine: “Ey benim muhterem Hocam! Târih kitaplarının yazdığına göre, Peygamberimiz Muhammed Mustafa (aleyhisselâm) efendimiz hazretlerinin mihmandarı Ebû Eyyûb el-Ensârî'nin (radiyallahü anh) mübârek kabri, burada (İstanbul) kalenin yakın bir yerindeymiş. Himmetinizle kabir-i şerîfin yerini bulmak ve bilmek arzusundayım” buyurunca Akşemseddîn, Sultana hitaben; “Sultanım ben geceleri şu semtte bir yere nûr inmekte olduğunu görüyorum. Zan ederim ki, o nûrun indiği yerde, o mübareğin kabir-i şerîfi olsa gerektir” buyurdu. Beraber bugünkü türbenin bulunduğu yere geldiler. Akşemseddîn hazretleri bir müddet teveccühte bulunduktan sonra: “Evet, Hazreti Ebû Eyyûb el-Ensârî'nin rûh-u şerîfi ile şimdi mülakat ettim, İstanbul'un fethini tebrik edip, “Beni zulmet-i küfürden kurtardın.” buyurarak ferah ve sürürünü belirtti buyurunca, Fâtih Sultan Mehmed Hân ve Akşemseddîn ile maiyeti hep beraber, işâret edilen yere geldiler. Sultan Fâtih, Akşemseddîn hazretlerine; “Efendim! Kabri şerîfin yerini tayin buyurunuz ki, üzerine türbe yapalım” dedi. Akşemseddîn hazretleri şimdiki türbenin bulunduğu yerde bir müddet teveccüh ve murâkabe de bulunduktan sonra, mezarın baş tarafından bir yeri göstererek: “Burasını kazınız. İnşâallahü teâlâ, iki arşın sonra yazılı bir mermer çıkacaktır. İşte orası Hazreti Mihmandâr-ı Ebû Eyyûb el-Ensârî'nin kabir-i şerifidir” buyurdu. İşâret edilen yer kazıldı. Buyurduğu gibi yazılı mermer bulundu. Sultan Fâtih, Akşemseddîn hazretlerinin kerâmetine hayran kalıp, ziyadesiyle memnun oldu. Fâtih Sultan Mehmed Hân, Ebû Eyyûb-i Ensârî hazretlerinin kabri üzerine bir türbe, Akşemseddîn ve ailesine mahsûs odalar ile bir de câmi-i şerîf bina ettirdi. Burası bütün müslümanların ziyâretgâhı haline geldi.

Hazret-i Ebû Eyyûb, yedi ay Allahü teâlânın Resûlüne ev sahipliği yaptı. Vefâtından sonra ise, İstanbul'un sahipliğini yapmaktadır. Ne mutlu bizlere...

Osmanlı devrinde ve günümüzde Hacı adayları, önce Ebû Eyyûb (Sultan) türbesini ziyâret ederler; sonra Mukaddes topraklara giderler...

Siz de çok sıkıldığınız zaman, orayı ziyâret ederek duâ ediniz.

Kaynak: İslam alimleri ansiklopedisi, ehlisunnetbuyukleri.com, dinimizislam.com